

Presentatie Federaal jaarboek armoede – Interventie van ervaringsdeskundige Maria Hebbelinck

Elk jaar opnieuw wordt ons gevraagd wat mensen in armoede nu echt nodig hebben om uit die armoede te geraken, om vooruit te gaan in het leven. Jammer genoeg moeten we ieder jaar opnieuw hetzelfde herhalen.

We zijn het er allemaal over eens dat iedereen recht heeft op een menswaardig leven. Dit is zelfs opgenomen in de Belgische grondwet, namelijk:

1. Het recht op arbeid
2. Het recht op sociale zekerheid, bescherming van de gezondheid en sociale, geneeskundige en juridische bijstand
3. Het recht op behoorlijke huisvesting
4. Het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu
5. Het recht op culturele en maatschappelijke ontplooiing
6. Het recht op gezinsbijlagen

Toch stellen we vast dat:

Mensen in armoede heel sterk de gevolgen ondervinden van de besparingen op sociale grondrechten. Meer en meer mensen worden uitgesloten omdat de regels om aanspraak te kunnen maken op sociale uitkeringen en voorzieningen worden aangescherpt.

Het was vroeger al zo maar nu lijkt het er nog meer op dat we een beleid krijgen dat structurele en institutionele factoren terzijde schuiven en hun heil zoeken in persoonlijke verklaringen en oplossingen. “Eigen schuld, dikke bult”.

De oorzaken van armoede ligt niet enkel aan het individu maar ook aan de sociale factoren. Armoede is een maatschappelijk probleem waarin iedereen, ook het beleid, zijn verantwoordelijkheid moet nemen.

Wat hebben mensen in armoede dan nodig?

We hebben nood aan een beleid dat onze sociale grondrechten kan garanderen, een sociaal beleid met kwaliteitsvol uitgebouwde basis voorzieningen, gericht op herverdeling, sociale bescherming en het voorkomen van sociale uitsluiting. Voorbeeld:

- Inkomen: Mensen in armoede hebben nood aan een inkomen dat hen in staat stelt om een menswaardig leven te leiden. Nu wordt de focus veel te vaak verlegt naar “we moeten mensen in armoede sterker maken” en ja, dat helpt. Mensen in armoede willen zelf ook niets liever dan dat ze sterker in het leven kunnen staan. Het is niet evident als je dagdagelijks, maand na maand moet bezig zijn met rekenen en tellen, zoeken naar oplossingen om de maand financieel te overleven. Dit vraagt heel veel energie en maakt een mens moedeloos. Het is een tunnelvisie, mensen in armoede zijn hier zodanig mee bezig dat zij geen marge meer hebben om met andere dingen bezig te zijn.

- Kwaliteitsvol onderwijs dat voor iedereen toegankelijk is en waar je kansen niet bepaalt worden door je financiële mogelijkheden. Onderwijs dat iedereen gelijk behandelt en toch de extra zorg kan geven aan diegene die het nodig hebben. We zijn er namelijk van overtuigd dat onderwijs een hefboom kan zijn om mensen uit de vicieuze cirkel van armoede te halen.
- Wij hebben nood aan een offensief, evenwichtig woonbeleid dat mensen in armoede vooruit helpt. Meer sociale woningen en minder lange wachtlijsten, een veralgemeende preventie van uithuiszetting dat voorkomt dat gezinnen met kinderen op straat komen te staan, een bredere huurpremie die automatisch wordt toegekend, richthuurprijzen om te hoge huur tegen te gaan.
- Toegankelijke dienstverlening. We zien het persoonlijk contact met diensten sterk afnemen. Steeds meer dienstverlening gebeurt digitaal, rechten worden automatisch toegekend en dat is op zich een goede zaak. Niettemin stellen we vast dat hierdoor een groep van de bevolking door de mazen van het net valt en voor hen is geen opvangnet voorzien. Het zijn net die mensen, vooral mensen in armoede, die nood hebben aan een persoonlijk contact.
- Integrale hulpverlening is ook een belangrijke hefboom voor mensen in armoede. Hierin investeren is een absolute noodzaak. De ervaring en goede praktijkvoorbeelden tonen aan dat integrale hulpverlening mensen echt vooruit helpt. Het garanderen van de sociale grondrechten, voor kwetsbare groepen in het bijzonder, impliceert echter dat beleidsmakers moeten investeren in het toegankelijker maken van vormen van dienstverlening en in de sociale zekerheid. Op langere termijn verdienen dergelijke investeringen zichzelf veelvoudig terug. Mensen die anders 10-20 jaar afhankelijk zijn van een uitkering en de daarbij horende financiële tegemoetkomingen kosten de maatschappij veel meer dan wat een tijdelijke integrale hulpverlening zou kosten.

Dit en nog vele andere vaststellingen en aanbevelingen vind je terug in het federaal jaarboek armoede. Ik wil hier bij dan ook afsluiten met een specifieke boodschap:

In plaats van te besparen vragen wij om te investeren in mensen in armoede. (is goedkoper en goed voor de economie)

Mensen in armoede zijn volwaardige burgers en ook zij willen volwaardig participeren in de samenleving.

Omdat armoede een probleem is dat zich uitstrekt over de verschillende levensdomeinen, hebben we een geïntegreerd beleid nodig

“We kunnen de cirkel van generatiearmoede doorbreken. Maar dat kunnen we niet alleen. We hebben nood aan beleidsmakers die de stap naar de overkant durven zetten en hun **politiek vanuit het perspectief van mensen in armoede willen laten vertrekken**. Het heeft geen zin een beleid te bouwen op wat je zelf denkt of vermoedt. Je moet je oor te luisteren leggen bij de persoon in armoede zelf, om te weten wat die voelt.”